

Kontrasty architektoniczne w Seulu a piesza przestrzeń publiczna

Architectural Contrasts in Seoul and Pedestrian Public Space

Streszczenie

Seul jest miastem wysoko rozwiniętym pod względem ekonomicznym, kulturowym i społecznym. Jednak elementy jego struktury urbanistycznej cechuje znaczna różnorodność związana z czasem, w jakim powstawały ich skalą, formą i funkcją. W tkance miejskiej wyróżnić można trzy główne typy obiektów, które mają największy wpływ na tożsamość miejsca oraz odbiór miasta przez pieszego użytkownika. Są to obiekty zabytkowe, budynki historyzujące, inspirowane europejskimi budowlami z różnych epok oraz obiekty współcześnie realizowane. Ich wkomponowanie w tkankę miejską w przeszłości było niejednokrotnie przypadkowe i powodowało narastanie chaosu przestrzennego. Prezentowane przykłady pieszych przestrzeni publicznych rozpatrywane są w trzech wymiarach, co ma kluczowe znaczenie dla podjętego tematu.

Abstract

Seoul is a highly economically, culturally and socially developed city. However, the elements of urban structure are characterized by diversity, which is related to the time they were made, their scale, form and function. There are three main types of objects in the urban fabric, which have the greatest impact on the identity of the place as well as the perception of the city by pedestrian. These are the monuments, historic buildings inspired by European buildings from different periods, and contemporary objects. In the past, their location in the urban fabric was often accidental and caused an accumulation of spatial chaos. The presented examples of pedestrian public space are considered in three dimensions, which is crucial for the undertaken subject.

Słowa kluczowe: Seul, Korea Południowa, tożsamość miejsca, dominanta w przestrzeni pieszej, zabytki w Seulu, kampus uniwersytetu Kyung Hee, SK-Telecom Headquarter Building, humanizacja przestrzeni pieszej, piesze przestrzenie publiczne w Seulu

Keywords: Seoul, South Korea, the identity of the place, dominant in the pedestrian zone, monuments in Seoul, Kyung Hee University campus, SK Telecom Headquarter Building, humanization of pedestrian areas, pedestrian public spaces in Seoul

Wstęp

Seul – stolica Korei Południowej- to metropolia wysoko rozwinięta pod wieloma względami w tym ekonomicznym, kulturowym i społecznym. Jego architektura, urbanistyka oraz piesze przestrzenie publiczne niewątpliwie nadążają za najnowszymi światowymi trendami. Stolica Korei Południowej jest trzecim co do wielkości miastem świata pod względem stopnia ciągłości tkanki miejskiej¹. Jednak obiekty architektoniczne w tej olbrzymiej metropolii pochodzą z zupełnie różnych okresów i budują odrębne regiony o własnej tożsamości. Na skutek decyzji planistycznych, od lat podejmowane są działania, mające na celu stworzenie przestrzeni społecznych i publicznych, które będą budowały świadomość przestrzenną użytkownika, wprowadzając go zarówno w urbanistyczną strukturę zabytkową, jak i współczesną. Takie działania wywołują szereg emocji i reakcji u odbiorcy – pieszego, szczególnie, gdy pojawia się po raz pierwszy w stolicy Korei Południowej.

Rola i znaczenie kontekstu położenia pieszych przestrzeni publicznych w Seulu

Piesze przestrzenie publiczne są w takich metropoliach jak Seul niezbędne, ponieważ wywołują interakcje społeczne i zaspokajają wiele potrzeb egzystencjalnych użytkowników. Zarówno

Introduction

Seoul, the capital of South Korea, is a metropolis highly developed in terms of economy, culture and social issues. The modern architecture, urban planning and pedestrian public spaces of Seoul are undoubtedly keeping up with the latest global trends. The capital of South Korea is the third largest city in the world in terms of the continuity of the urban area¹. However, architectural objects in this huge metropolis come from very different periods and create distinct regions with their own identity. As a result of planning decisions, the actions were taken to aim at creating social and public spaces, which will build spatial awareness of pedestrians by directing them to both historic and contemporary urban structure. Such actions cause a range of emotions and reactions in the recipient, pedestrians, especially at the moment they appear in the capital of South Korea for the first time.

The role and importance of the position context of pedestrian public spaces in Seoul

Pedestrian public spaces in cities such as Seoul are necessary because they cause social interactions and meet many existential users needs. City residents as well as

* Mgr inż. arch. Monika Mularz, Zakład Projektowania Architektonicznego i Grafiki Inżynierskiej, Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska, Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza w Rzeszowie / Monika Mularz M.Sc.Arch., Department of Architectural Design and Engineering Graphics, Faculty of Civil and Environmental Engineering, e-mail: monmularz@gmail.com

mieszkańcy miasta, jak i turyści spotykają się oraz kontaktują w różnorodnych przestrzeniach publicznych, co prowadzi do integracji pieszych. Czynności tutaj wykonywane – na przykład poruszanie się, stanie, rozmawianie, obserwowanie – generują życie miasta i aktywizują przestrzeń urbanistyczną. W dobie gwałtownej urbanizacji – szczególnie w tak potężnych metropoliach jak Seul – wiele fizycznych właściwości przestrzeni pieszych zostało zmienionych. Tereny o wartości historycznej zostają zdominowane przez budownictwo pochodzące z późniejszych okresów, przez co tracą swoją tożsamość. Obecna polityka przestrzenna Seulu stara się zapobiec temu procesowi przez budowanie powiązań morfologicznych i fizycznych pomiędzy poszczególnymi elementami tkanki miejskiej. Te powiązania to również wzajemne powiązania pieszych przestrzeni publicznych.

Prezentowane przykłady pieszych przestrzeni publicznych rozpatrywane są w trzech wymiarach, co ma kluczowe znaczenie dla podjętego tematu. Przestrzeń poruszania się pieszego w Seulu uzupełniana jest obiektami budowlanymi o zróżnicowanych gabarytach, z których największe znaczenie ma wysokość. W analizowanej metropolii niewątpliwie istotna jest również wielobarwność przestrzeni urbanistycznej, wynikająca głównie z koreańskiej kultury i tradycji. Dotyczy to głównie takich elementów w przestrzeni publicznej Seulu, jak stragany uliczne, targowiska oraz liczne banery reklamowe (il. 1).

Różnorodna geneza architektury Seulu

Pierwsze wzmianki o Seulu pojawiły się w 18 roku p.n.e. W tym czasie władcy księstwa Baekje wzniesli na terenie miasta twierdzę obronną Wiryeseong. Od roku 57 p.n.e. na obszarze Półwyspu Koreańskiego i Mandżurii powstały trzy królestwa: Goguryeo, Baekje i Silla. Podział ten wynikał z różnic w poglądach politycznych, dotyczących uzależnienia od chińskiej dynastii Han. Trzy królestwa łączyła wspólna kultura, tradycje i wierzenia. Królestwo Silla podbiło Baekje w 660 roku, natomiast Goguryeo w 668 roku. Rozpoczął się czas Zjednoczonej Silli. Podczas okresu Trzech Królestw na terenie Seulu powstał kompleks pałacowy dynastii Joseon. Największym z nich był Gyeongbokgung. Stolica Korei Południowej stanowiła punkt przecięcia ważnych szlaków handlowych, dlatego była przedmiotem sporów ów-

tourists meet and interact in a variety of public spaces, which leads to the integration of pedestrians. Activities performed in this space in Seoul, such as moving, standing, talking, watching, are generating the city life and activate the urban space. In the era of rapid urbanization, especially in such a huge metropolis like Seoul, many physical properties of the pedestrian areas were changed. Historic areas are dominated by buildings from later periods, which lose their identity. The current policy of urban planning in Seoul is trying to prevent this process by building morphological and physical connections between elements of the urban space. These connections are also interrelationships between pedestrian public spaces.

The presented examples of pedestrian public space are considered in three dimensions, which is crucial for the undertaken subject. Pedestrian space in Seoul is supplemented with various dimensions of building structures, where the height is particularly important. The colorfulness of the urban space, which is a result of the Korean culture and tradition, is also undoubtedly important in the analyzed metropolis. This applies mainly to such elements in of the public space of Seoul, as street stalls, markets and advertising banners. (il. 1)

The diverse origins of architecture in Seoul

The first mention of Seoul appeared in 18 BC. During that time the masters of the Duchy of Baekje constructed the defensive stronghold, called Wiryeseong, in the city. From year 57 BC the area of the Korean Peninsula and Manchuria established three kingdoms: Goguryeo, Baekje and Silla. This division was the result of differences in political views, concerned with the dependence of the Chinese Han Dynasty. Three kingdoms shared a common culture, traditions and beliefs. Kingdom of Silla conquered Baekje in 660 BC, and Goguryeo in 668 BC. The times of United Silla had began. During the Three Kingdoms period, the Joseon Dynasty palace complex was built in Seoul. The largest of the buildings was Gyeongbokgung.

The capital of South Korea was the meeting point of important trade routes, and therefore Seoul was the subject of dispute between the rulers. In the eleventh century, Goryeo Dynasty in Seoul built the palace complex of buildings called the Southern Capital. In addition,

Il. 1. Główny ciąg pieszy w śródmieściu Seulu z małą architekturą. (Fot. M. Mularz) / The main pedestrian route in downtown of Seoul with street furniture. (Fot. M. Mularz)

czesnych władców. W XI wieku dynastia Goryeo wybudowała w Seulu zespół obiektów pałacowych zwanych Południową Stolicą. Poza tym w mieście powstawały kolejne obiekty wznoszone przez dynastie Gyeongbokgung, Deoksugung, Changdeokgung i Changgyeonggung, które w różnym stopniu przetrwały do czasów współczesnych.

Po II wojnie światowej ze względu na różnice w poglądach politycznych Korea podzielona została na dwa odrębne państwa: Republikę Korei Południowej i Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną (Korea Północna).

Bogata historia Seulu niewątpliwie ma olbrzymi wpływ na jego istniejącą kompilację architektoniczną i urbanistyczną oraz odbiór przestrzeni przez pieszego. Znaczna część obiektów pochodzących jeszcze z okresu Trzech Królestw przetrwała do dziś. Są to bramy twierdzy obronnej Wiryeseong, zabudowa pałacowa dynastii Joseon, a także liczne pagody i tradycyjne drewniane domy zwane Muryangsujeon. Obiekty te w większości znajdują się w obszarze śródmiejskim Seulu. W kolejnych okresach powstawała zabudowa odpowiadająca ówczesnym potrzebom, jednak nie zawsze projektowany układ urbanistyczny uwzględniał budownictwo zabytkowe. W projektach architektonicznych realizowanych po II wojnie światowej wyraźnie widoczne są inspiracje architekturą europejską oraz amerykańską. W śródmieściu oraz ścisłym centrum miasta znajduje się duża liczba budynków nawiązujących między innymi do nurtu neoklasycznego. Obiekty budowlane wznoszone w Seulu w ostatnim dziesięcioleciu nadążają za nowoczesną architekturą światową. Taka różnorodność genezy i form budowlani niewątpliwie ma znaczący wpływ na odbiór przestrzeni miejskiej przez pieszego.

Humanizacja pieszej przestrzeni publicznej w architekturze zabytkowej w Seulu

Z perspektywy pieszego różnorodność historyczna i stylowa przestrzeni urbanistycznej Seulu jest elementem zaskakującym, a przez to budującym świadomość przestrzenną. „Stare” budynki sąsiadują z „nowymi”, tworząc mocny kontrast w odbiorze poszczególnych elementów miasta. Historyczne obiekty zlokalizowane są przy ciągach pieszych i wkomponowane w tkanę miejską z późniejszych epok lub zostały zachowane w formie parków miejskich, tworzących enklawy historyczne.

W pierwszym przypadku za przykład posłużyć mogą zacho-

Gyeongbokgung, Deoksugung, Changdeokgung and Changgyeonggungdynasties have built a large number of buildings, which have made it to modern times in varying degree.

Due to the differences in political views, after World War II, Korea was divided into two separate states: the Republic of Korea and the Democratic People's Republic of Korea (North Korea).

The rich history of Seoul undoubtedly has a huge impact on the existing architectural and urban compilation and the perception of space by pedestrians. A large part of buildings, dating back to the Three Kingdoms period, has survived to this day. These are the gates of the **defensive stronghold Wiryeseong**, palace buildings of the Joseon Dynasty, and numerous pagodas and traditional wooden houses called Muryangsujeon. These buildings are mostly located in the downtown area of Seoul. In later periods, a big amount of structures, which met the needs of the the people, were built. However, the urban layout do not always take historic buildings into account. The architectural projects developed after World War II were inspired by European and American architecture. A large number of buildings, located in the downtown and the city center, refers, for example, to the Neoclassicism style. Structures built in Seoul in the last decade keep up with the worldwide modern architecture. Such diversity the buildings origins and forms undoubtedly have a significant impact on the perception of urban space by pedestrians.

Humanization of pedestrian public space in historical architecture in Seoul

The variety of historical and stylish urban space is a surprising element of Seoul from the pedestrian perspective, thus, it builds the spatial awareness. The adjacent “old” and “new” buildings create strong contrast in the perception of individual elements of the city. Historic buildings have been located at pedestrian paths and integrated into the urban fabric of later periods, or have been preserved as urban parks, which forms the historical enclaves.

The preserved gates of defensive stronghold Wiryeseong (il. 2). is an example of the first case. They are located along the main roads, which were an important trade routes in the past. These gates have been renovated and are a part of the urban fabric, hence their existence

Il. 2. Inscenizacja zmiany warty na tle zachowanej bramy miejskiej z okresu Trzech Królestw w pieszej przestrzeni publicznej śródmieścia Seulu. (Fot. M. Mularz) / Staging of changing of the guard in the background of preserved city gate from the Three Kingdoms period in pedestrian public space in downtown of Seoul. (Fot. M. Mularz)

wane bramy twierdzy obronnej Wiryeseong (il. 2). Zlokalizowane są one wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, które w przeszłości stanowiły istotne szlaki handlowe. Bramy zostały poddane renowacji, stanowią część tkanki miejskiej, a ich istnienie w danej przestrzeni jest zjawiskiem zaakceptowanym przez mieszkańców. Jednak dla turystów, wielobarwne budowle z okresu Trzech Królestw na tle architektury z lat 70. XX w. stanowią punkty orientacyjne² – dominanty, decydujące o tożsamości miejsca. Według Chmielewskiego istotnymi wyznacznikami przestrzeni miejskiej są znaki szczególne, dzięki którym mamy ułatwiony sposób poruszania się w mieście. Znaki te powinny być charakterystyczne i łatwe do zapamiętania. Należy przez to mieć na uwadze, że nie zawsze forma architektoniczna obiektu jest dla użytkownika przestrzeni takim znakiem. Dlatego też pojęcie dominanty należałoby rozumieć szeroko, począwszy od pojawiających się w mieście charakterystycznych reklam, słupów ogłoszeniowych, bram czy narożników, przez wyróżniające się lokale i urzędnice, aż do wież, kopuł, portyków i innych architektonicznych elementów³. Poruszając się kolejny raz po tej samej trasie pieszy zapamiętuje zarówno zabytkowe obiekty architektoniczne, jak i zjawiska przestrzenne, które zachodzą wokół nich. Dzięki temu następuje budowanie świadomości przestrzennej pieszych.

Inną formą przedstawienia architektury zabytkowej w pieszej przestrzeni publicznej Seulu jest stworzenie parków miejskich-enklaw historycznych, w których pałace czy domy mieszkalne zachowane są w pierwotnym układzie. Miejsca te stanowią tło do spotkań i odpoczynku zarówno dla lokalnej ludności, jak i dla turystów. Niewątpliwie trzeci wymiar takich przestrzeni urbanistycznych odgrywa kluczową rolę, ponieważ skala zabudowy poza parkami czy placami jest znacznie większa niż skala obiektów zabytkowych w ich wnętrzu. Historyczny ogród sprawia wrażenie otoczonego przez nowoczesne budynki wysokościowe (il. 3). Planiści zachowują antropologiczne podejście w kształtowaniu tego typu przestrzeni w Seulu, co ma duży wpływ na odbiór i reakcje pieszych. Ten rodzaj przestrzeni publicznych jest czytelny, przestronny i uporządkowany. Humanizacja zabytkowych parków, ich rozległość i dostępność dla pieszych sprawia, że użytkownicy przestrzeni zatrzymują się i są skłonni do nawiązania kontaktów, które mają zasadnicze znaczenie w społeczeństwie. Integrację

in the space of Seoul is a natural phenomenon accepted by the locals. However, the multi-colored buildings of the Three Kingdoms period, in contrast with the architecture of the 70s, are landmarks², which determine the identity of the place for the tourists. According to Chmielewski, the important determinants of urban space are the marks, by which it is easier to move around the city. These signs should be distinctive and easy to remember. It should be bear in mind that not all architectural forms of the buildings are distinctive for users of the urban space. Therefore, the dominant concept should be widely understood, starting from the specific billboards appearing throughout the city, advertising pillars, gates and corners, the distinctive premises and equipment, followed by the towers, cupolas, porticos and other architectural elements³. While moving again on the same route, a pedestrian remembers both, historic architectural objects and spatial phenomena that occur around them. As a result, spatial awareness of pedestrian users is built.

Traditional architecture as such an important part of the East Asian culture countries, is copied wherever their inhabitants settle. Chinese, Japanese or Korean communities create districts called Chinatown³, emphasizing their individuality and nationality by creating architecture, which is peculiar to their countries of origin. An example of a construction inspired by Korean culture are the gateways located in Chinatown in Montreal, New York or London. In each of these cities Chinatowns are places of separate identity, full of colorful accents derived from the traditions of the region.

Another form of presentation of historic architecture in pedestrian public space in Seoul are urban parks, which build the historic enclaves, where palaces and residential homes are preserved in the original configuration. These places create the background for meetings and relaxation for both the local population and tourists. Undoubtedly, the third dimension of such urban spaces plays a crucial role, as the scale of buildings outside of parks and squares is significantly larger than the scale of historical objects inside them. The historic garden gives an impression that it is being surrounded by modern high-rise buildings (Il. 3). Planners retain anthropological approach in the development of this type of space in Seoul, which has a large impact on the perception and reactions of pedestrians. This kind of public space is clear, spacious and well organized. Humanization of historic parks, their extent

Il. 3. Park miejski w Seulu. (fot. M. Mularz) / City Park in Seoul. (fot. M. Mularz)

Il. 4. Gmach administracyjny wraz ze ścieżką pieszą prowadzącą do audytorium (na drugim planie) Uniwersytetu Kyung Hee. (fot. M. Mularz) / Administrative building with a walking path leading to the auditorium (in the background) of Kyung Hee University. (fot. M. Mularz)

pieszych dodatkowo wzmacniają zdarzenia, które rozgrywają się na tle historycznej zabudowy. W takich miejscach codziennie organizowane są inscenizacje zmian warty strażników w tradycyjnych strojach koreańskich oraz pokazy walk. Tego typu akcje aktywizują przestrzeń i budują potencjał identyfikacyjny. Umocniona zostaje także konkurencyjność danej przestrzeni urbanistycznej, ponieważ takie zjawiska przyciągają wielokulturowych widzów, chcących poznać kulturę i tradycje miasta.

Wartość zabytków w pieszej przestrzeni publicznej w Seulu jest bardzo duża. Każdy obiekt o wartości historycznej, znajdujący się przy ciągu pieszym lub w parku miejskim posiada dokładne oznakowanie, a jego geneza opisana jest na tablicy informacyjnej w języku koreańskim i angielskim. Zrównoważone połączenie elementów historycznych i tradycyjnej roślinności z nowoczesną architekturą akcentuje tożsamość miejsca i podkreśla jego znaczenie w hierarchii przestrzeni miejskiej.

Piesza przestrzeń publiczna w architekturze inspirowanej obiektami zachodnimi

Niewątpliwie na pieszego odbiorcę ma wpływ architektura powojenna Seulu – historyzująca, inspirowana europejskimi budowlami z różnych epok. W wielu przypadkach stanowi ona równie intensywny kontrast z architekturą współczesną, jak budownictwo zabytkowe. Odbiór przez pieszego tak skonstruowanej przestrzeni urbanistycznej stanowi zupełnie odmienne doświadczenie przestrzenne niż przykłady wcześniej opisywane.

Obiekty neoklasycystyczne czy inspirowane średniowieczną zabudową, nie mają powiązań z historią stolicy Korei Południowej. Są niejednokrotnie przeskalowane, co sprawia, że pieszy odczuwa wysoką rangę budynku i jego otoczenia. Za przykład posłużyć może kompleks zabudowań Uniwersytetu Kyung Hee. Gmach administracyjny (il. 4) to wielkogabarytowy obiekt inspirowany budownictwem okresu klasycyzmu. Olbrzymi trójkątny tympanon wsparty na potężnej kolumnadzie dostawiony jest do gmachu o prostej bryle i regularnych oknach. Całe założenie poprzedzają szerokie na kilkanaście metrów i wysokie schody. Kolejnym obiektem zaskakującym odbiorcę jest główne audytorium uniwersytetu Kyung Hee (il. 4). Bryła oraz detale obiektu są wyraźnie zainspirowane architekturą świątyni gotyckich. Audytorium dominuje nad okolicą nie tylko ze względu na swoją wysokość, ale również przez fakt, że położony jest na wzgórzu. Pieszy dotrzeć może do niego przez ciąg ścieżek biegnących przez założenie parkowe.

Oba opisane obiekty są tak potężnymi dominantami, że stają się aż przytłaczające dla pieszego użytkownika. Przeskalowane gabaryty sprawiają, że percepcja przestrzeni w tym fragmencie miasta zostaje zachwiana. Tak dominującą skalę i formę architektoniczną prezentowanych obiektów w przestrzeni urbanistycznej Seulu tłumaczyć może fakt, że oba budynki to gmachy uniwersytetu. Kampusy akademickie stanowią w strefie miejskiej oddzielną strefę o własnej tożsamości, czytelną i wyraźnie inną od otaczających dzielnic. Pieszymi użytkownikami przestrzeni wokół opisywanych budynków są głównie studenci, którzy tworzą w każdym mieście odrębną podkulturę o specyficznych oczekiwaniach co do przestrzeni. W związku z tym potrzebują przestrzeni publicznych do różnorodnych aktywności. Docierając do swojego uniwersytetu czują indywidualny charakter miejsca, który tworzą zarówno obiekty architektoniczne, jak i położenie w zaprojektowanym na ich potrzeby parku.

and accessibility for pedestrians make users of the space stop and make personal contacts, which are essential in society. Integration of pedestrians is further reinforced by the events that take place in the background of the historical buildings. Staging of the guard change and fights in traditional Korean costumes are organized daily in such places. These types of actions activate the space and build the identification potential. Because such events attract multicultural viewers, who want to experience the culture and traditions of the city, the competitiveness of the urban space is also being strengthened.

The importance of landmarks in pedestrian public space in Seoul is immense. Every object of historical value, which is located within walking area or at the city park accurate markings, and its origin is described on the notice board in both Korean and English language. A balanced combination of the historical and traditional elements of flora with modern architecture accentuates the identity of the place and stresses the importance in the hierarchy of urban space.

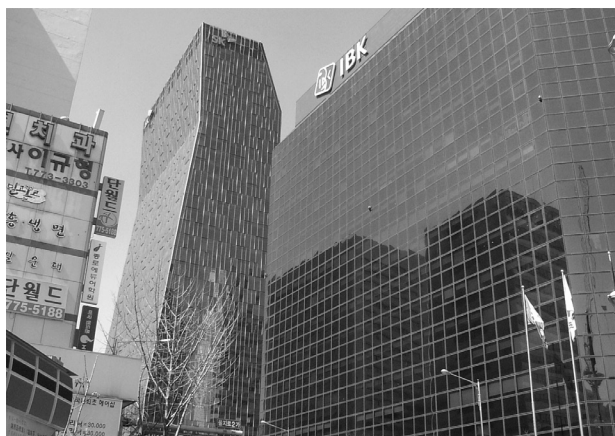
Pedestrian public space in architecture inspired by western buildings

Undoubtedly, pedestrians are influenced by the post-war architecture in Seoul-historicizing, European-inspired buildings from different periods. In many cases, the contrast of the contemporary architecture is as intense as the one of the historic buildings. Pedestrians' perception of the urban space constructed in such way is a completely different spatial experience than previously reported examples.

Neoclassical buildings or the ones inspired by medieval buildings have no links with the history of the South Korean capital. They are often scaled, which makes pedestrian feel the high rank of the buildings and its surroundings. For reference: complex of buildings of Kyung Hee University. Administration building (il. 4) is a large-scale construction inspired by the classical architectural style. The huge triangular tympanon supported by powerful colonnade, is added to the simple building with regular windows. The whole composition is preceded by a dozen meters wide and tall stairs.

Another object, which surprises the beholder is the main auditorium of the Kyung Hee University (il. 4). The shape and details of the building are clearly inspired by the architecture of Gothic churches. Auditorium dominates the area not only with its height, but also because it is located on a hill. Pedestrian can get to it by a series of paths running through the park complex.

Both of these objects are such powerful dominants, that they become overwhelming for pedestrian user. Because of the scaled dimensions, the perception of space in this area of the city become imbalanced. Such a dominant scale and architectural form of the presented objects in the urban space of Seoul could be explained by the fact, that both buildings belong to the university campus. In each city, university campuses represent a separate zone, with its own identity, which is readable and clearly different from the surrounding districts. Pedestrian users of the space around the described buildings are mainly students, who create a distinct subculture with specific expectations as to the space in each city. Therefore, they need public spaces for a variety of activities. When students reach the university, they can feel the individual

Il. 5. Kontrast architektoniczny na przykładzie przestrzeni publicznej wokół SK-Telecom Headquarter Building (na drugim planie). (Fot. M. Mularz) / Architectural contrast to the example of public space around the SK-Telecom Headquarter Building (in the background). (Fot. M. Mularz)

Il. 6. SK-Telecom Headquarter Building z perspektywy pieszego. (Fot. M. Mularz) / SK Telecom Headquarter Building from the perspective of a pedestrian. (Fot. M. Mularz)

Piesza przestrzeń publiczna w nowoczesnej architekturze w Seulu

Kolejną grupą zabudowań oddziałujących na pieszego są budynki współczesne, w pełni dorównujące najwyższej klasy architekturze światowej. Seul to miasto o bardzo wysokich ambicjach projektowych. Ze względu na liczne inwestycje firm amerykańskich i europejskich w stolicy Korei Południowej nowoczesne budownictwo wyróżniają postępowe, wręcz wizjonerskie rozwiązania konstrukcyjne i architektoniczne. Obiekty współczesne w znacznej większości można zaliczyć do wysokościowych, superwysokościowych i hiperwysokich. Nowoczesna forma tych budynków oraz dominacja wysokościowa nad otoczeniem ma znaczący wpływ na percepcję danego obszaru. Przykładem jest przestrzeń i jej odbiór przez pieszego wokół SK-Telecom Headquarter Building (il. 5).

Budynek o 34-kondygnacjach zaprojektowany został przez brytyjski zespół Junglim. Obiekt wzniesiono na miejscu wcześniejszej, nie nadającej się do dalszej eksploatacji siedziby firmy SK-Telecom, stanowiąc część planu rewitalizacji zdegradowanej centralnie położonej dzielnicy Seulu. Elewacje obiektu stanowią niebieskie szklane ściany kurtynowe, które swoim minimalizmem uspokajają odbiór przestrzeni. Charakterystycznymi elementami, wywołującymi istotne wrażenia zmysłowe, są przełamania szklanej fasady. Południowa elewacja posiada dwa załamania, natomiast północna jedno. Najniższe przełamanie wznosi się na wysokości około 100 m nad poziomem otaczającego terenu, natomiast kolejne na wysokości około 120 i 130 m. Poruszając się ciągami pieszymi wzdłuż budynku intensywnie przyciąga uwagę sposób ukształtowania fasady przy wejściu głównym. Wyraźnie widoczne są tu słupy konstrukcyjne, podcienie oraz element zawijający się w kierunku ciągu pieszego przed budynkiem. Ten dekonstruktywistyczny zabieg zastosowany przez twórców budynku stanowi współczesną interpretację otaczającego chaosu, intryguje pieszego i pokazuje indywidualizm SK-Telecom Headquarter Building. Obiekt stanowi punkt charakterystyczny w Seulu, integruje i racjonalizuje kompozycję przestrzenną w tym fragmencie miasta. Minimalizm formy SK-Telecom Headquarter Building wśród nieczytelnej kompozycji urbanistycznej Seulu sprawia, że pieszy

character of the place, which is composed of both architectural objects and location in the park.

Pedestrian public space in modern architecture in Seoul

Another group of buildings, which have an impact on pedestrians, are modern buildings, fully equivalent to world-class architecture. Seoul is a city with very high design ambitions. Due to the numerous investments of U.S. and European companies in the capital of South Korea, modern buildings are distinguished by progressive, even visionary designs and architecture. The vast majority of contemporary objects can be classified as high-rise, super-high and hyper-high. The modern form of these buildings and the high altitude dominance over the environment has a significant impact on the perception of the area. The space and its perception by pedestrians around the SK-Telecom Headquarter Building is an example of such area (Fig. 5). The 34 storey building was designed by the British team Junglim. The property was built on the site of an earlier, not suitable for further exploitation, headquarters of SK-Telecom, as part of the revitalization plan of the degraded central district of Seoul. The facades of the building are blue glass curtain walls. Their minimalism soothe the perception of space. Characteristic elements of the building, which cause significant sensory impression, are breaking lines on the glass facade. South elevation has two breaking lines, while the northern has one. The lowest break is at an altitude of about 100 m above the surrounding terrain, and another at about 120 and 130 m. The attention of pedestrians walking along the building is intensely attracted by the way the facade next to the main entrance is shaped. Structural columns are clearly visible, as well as arcades, and curve element in front of the building. This deconstruction procedure used by the developers of the building is a contemporary interpretation of the surrounding chaos, intrigues pedestrians and shows individualism of SK Telecom Headquarter Building. The building is a characteristic site in Seoul, which integrates and rationalizes the spatial composition in this area of the city. The minimalist form of SK-Telecom Building

postrzega opisywany budynek jako dominantę, ułatwiającą pieszemu identyfikację przestrzeni publicznej w tej części stolicy Korei Południowej.

Wnioski

Seul to miasto o bardzo bogatej historii architektonicznej i urbanistycznej. Obecny układ urbanistyczny miasta jest wynikiem kultury i sposobu życia mieszkańców oraz ich zmian, które miały miejsce na przestrzeni czasów. Pieszę przestrzenie od zawsze stanowiły istotny element integrujący strukturę przestrzenną miasta. Ich projektowanie stanowi obecnie wyzwanie dla planistów, ponieważ Seul cechuje olbrzymie bogactwo skal, form i funkcji zarówno budowli zabytkowych, jak i współczesnych, a spora liczba już istniejących ciągów pieszych nie wystarczająco krystalizuje przestrzeń. Niewątpliwie na pieszego oddziałują obiekty historyczne: pagody, bramy, pałace. Obiekty te wywołują znacznie intensywniejsze doświadczenia przestrzenne wśród turystów, dla których takie formy zabudowy są czymś nowym i zaskakującym. Jednocześnie intrygująca jest odwaga w projektowaniu budowli współczesnych, ale wyraźnie inspirowanych historyczną zabudową państw europejskich. Dodatkowy kontrast stanowi nowoczesne budownictwo wysokie i wysokościenne o dużych walorach architektonicznych. Holistyczny chaos panujący w stolicy Korei Południowej intensyfikowany jest przez liczne banery reklamowe, stoiska oraz targowiska usytuowane wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Ilość bodźców oddziałująca na pieszego w Seulu jest ogromna, jednak dzięki temu, użytkownik ma możliwość wyboru aktywności, które najbardziej odpowiadają jego osobowości oraz przestrzeni, które zapewniają mu komfort psychiczny. W tak olbrzymiej metropolii utrzymanie jako priorytetu antropologicznego aspektu ciągów komunikacyjnych nie jest łatwym zadaniem, jednak duża liczba gwałtownie rozrastających się miast na świecie będzie stawiała równie ambitne zadania planistom.

PRZYPISY:

¹ Zgodnie z informacją podaną na stronie: http://en.wikipedia.org/wiki/Biggest_city dostęp dnia 15.05.2014r.

² Punkty orientacyjne – punkty odniesienia, według których określamy położenie innych obiektów (np. dom, miejsce pracy, itp.); K. Lynch, *Obraz miasta...*

³ Chmielewski J.M., *Teoria urbanistyki w projektowaniu i planowaniu miast*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2001

BIBLIOGRAFIA:

[1] Chmielewski J.M., *Teoria urbanistyki w projektowaniu i planowaniu miast*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2001.

[2] Cichy-Pazder E.M., *Humanistyczne podstawy kompozycji miast. Wybrane aspekty percepcyjne i behawioralne*, Monografia, Kraków 1988.

[3] Cichy-Pazder E.M., *Miasto – „oikos” – dom*, Wydawnictwo Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego 11/2013, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej, Kraków 2013.

[4] Kirschke K., Kirschke P., *Wartościowanie w decyzjach architektonicznych na przykładzie rewitalizacji wrocławskich obiektów użyteczności publicznej*, Wartościowanie zabytków architektury – praca zbiorowa pod redakcją Bogusława Szmygina, Polski Komitet Narodowy ICOMOS, Muzeum Pałac w Wilanowie, Warszawa 2013.

[5] Lynch K., *The Image of the City*, The MIT Press, Massachusetts, and London England, 1960.

[6] Prokopska A., *Projektowanie architektoniczne. Procesy wstępne*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2012.

[7] Zuziak Z.K., *O tożsamości urbanistyki*, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Kraków 2008, s. 62.

Headquarter amongst the unreadable urban composition of Seoul, makes pedestrian perceive it as dominant and facilitates the identification of pedestrian public space in this part of the South Korean capital.

Summary

Seoul is a city with a very rich history of architecture and urbanism. Current urban layout of the city is the result of the culture and lifestyle of the residents, and changes that have taken place over time. Pedestrian spaces have always been an important element, which integrates the spatial structure of the city. Their design is a challenge for planners, because Seoul has an enormous wealth of the scales, forms and functions of both historic and contemporary buildings, as well as a large number of already existing pedestrian precinct, which does not crystallize the space enough. Undoubtedly, historical objects like pagodas, gates or palaces have an impact on the pedestrian. These facilities cause much more intense experience of space among tourists, for whom such forms of buildings are something new and surprising. At the same, the courage in the design of modern buildings, clearly inspired by the historic buildings of European countries is intriguing. High, modern buildings of high architectural value are an additional contrast. Holistic chaos in the capital city of South Korea is intensified by a number of banners, stands and markets located along transport routes. The number of stimuli influencing the pedestrians in Seoul is huge, but because of this, the user is able to choose the activities that best suit his personality and space that provides him psychological comfort. Maintaining the anthropological aspect of the pedestrian precinct as a priority is not an easy task, in such a vast metropolis. Nonetheless, a large number of rapidly expanding cities in the world will give equally ambitious tasks for planners.

ENDNOTES:

¹ According to the information given on the website: http://en.wikipedia.org/wiki/Biggest_city access on 15.05.2014r.

² Chmielewski J.M., *Teoria urbanistyki w projektowaniu i planowaniu miast*. Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2001

BIBLIOGRAPHY:

[1] Chmielewski J.M., *Teoria urbanistyki w projektowaniu i planowaniu miast*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Warszawskiej, Warszawa 2001.

[2] Cichy-Pazder E.M., *Humanistyczne podstawy kompozycji miast. Wybrane aspekty percepcyjne i behawioralne*, Monografia, Kraków 1988.

[3] Cichy-Pazder E.M., *Miasto – „oikos” – dom*, Wydawnictwo Katedry Kształtowania Środowiska Mieszkaniowego 11/2013, Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej, Kraków 2013.

[4] Kirschke K., Kirschke P., *Wartościowanie w decyzjach architektonicznych na przykładzie rewitalizacji wrocławskich obiektów użyteczności publicznej*, Wartościowanie zabytków architektury – praca zbiorowa pod redakcją Bogusława Szmygina, Polski Komitet Narodowy ICOMOS, Muzeum Pałac w Wilanowie, Warszawa 2013.

[5] Lynch K., *The Image of the City*, The MIT Press, Massachusetts, and London England, 1960.

[6] Prokopska A., *Projektowanie architektoniczne. Procesy wstępne*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2012.

[7] Zuziak Z.K., *O tożsamości urbanistyki*, Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Kraków 2008, p. 62.